

ระเบียบกรรมการขนส่งทางบก

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการตรวจและวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๔๕

ตามที่ กรรมการขนส่งทางบกได้ออกระเบียบ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการตรวจและวินิจฉัย
ผลการตรวจสภาพรถ พ.ศ. ๒๕๓๗ ไปแล้ว นั้น

เพื่อให้การตรวจสภาพรถและวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ เป็นไปด้วยความ
ถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปในแนวทางเดียวกัน อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓ ของกฎกระทรวง
ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๓๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ กรรมการขนส่งทางบก
เห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมวิธีการตรวจและวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถยนต์ ตามความในข้อ ๓
ที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบดังกล่าวไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรรมการขนส่งทางบก ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการตรวจ
และวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้
หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกวิธีการตรวจและวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถยนต์ท้ายระเบียบ
กรรมการขนส่งทางบก ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการตรวจและวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ พ.ศ. ๒๕๓๗
และให้ใช้วิธีการตรวจและวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถยนต์ท้ายระเบียบนี้แทน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๕

ปิยะพันธุ์ จัมปาสุต

อธิบดีกรรมการขนส่งทางบก

วิธีการตรวจสอบและวินิจฉัยผลการตรวจสอบสภาพรถยนต์ ตามความในข้อ 7 แห่งระเบียบกรมการขนส่งทางบก

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการตรวจสอบและวินิจฉัยผลการตรวจสอบสภาพรถ พ.ศ. 2537

รายการตรวจสอบสภาพ	วิธีการตรวจสอบ	สาเหตุที่ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพ	หมายเหตุ
1. ตัวถังหรือโครงคัสชี	- ตรวจสอบความเสียหายของตัวถังหรือโครงคัสชีสำหรับรถที่มีโครงคัสชี - ตรวจสอบสภาพของประตูโดยการทดลองเปิด – ปิด ประตูรถ	- ตัวถังหรือโครงคัสชีมีร่องรอยการซ่อมแซมหรือมีหมายเลขแตกต่างจากผู้ผลิตกำหนด - หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าน่าจะมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข - ตัวถังหรือโครงคัสชีไม่มั่นคงแข็งแรง - ผู้กร่อนหรือชำรุด หรือบิดเบี้ยวเสียรูปจนอาจก่อให้เกิดอันตรายในเวลาใช้งาน - ส่วนหนึ่งส่วนใดของตัวถังหรือโครงคัสชีอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้รถหรือผู้ใช้ถนนร่วม - ขนาดรถไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด	
2. สีรถ	- ตรวจสอบสีรถ เปรียบเทียบกับเอกสารหลักฐานหรือคู่มือการจดทะเบียน รวมทั้งเครื่องหมาย อักษร หรือตัวเลข และหมายเลขทะเบียนรถที่พ่นติดอยู่ด้านข้างตัวถัง ตามเงื่อนไขที่ทางราชการกำหนด (เช่น รถแท็กซี่ แท็กซี่มิเตอร์ หรือรถบริการ)	- สีภาพสีไม่เรียบร้อยหรืออยู่ในระหว่างซ่อมสี - สีรถไม่ถูกต้องตามเอกสารหลักฐานหรือคู่มือแสดงการจดทะเบียน - เครื่องหมาย ตัวอักษรหรือตัวเลขและหมายเลขทะเบียนรถที่พ่นติดอยู่ด้านข้างตัวถังชำรุด ลบเลือน หรือไม่ถูกต้องตามเงื่อนไขที่ทางราชการกำหนด	

รายการตรวจสอบสภาพ	วิธีการตรวจสอบ	สาเหตุที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ	หมายเหตุ
3. กันชน	- ตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรง	- กันชนชำรุดผุร่อน หรือสึกขาดมากหรือไม่มั่นคงแข็งแรง - กันชนมีลักษณะแหลมคมหรือมีลักษณะที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้รถใช้ถนนร่วม	
4. กระงะกันลม	- ตรวจสอบกระงะกันลม โดยการตรวจพินิจ	- กระงะกแตกร้าวหรือมีรอยขีดข่วนมากจนมีผลต่อทัศนวิสัยของผู้ขับรถ - กระงะกกันลมและส่วนประกอบของตัวถังถึงรถยนต์ที่เป็นกระงะก ไม่เป็นกระงะกนิรภัยตามที่ทางราชการกำหนด	
5. ระบบสตาร์ท	- ตรวจสอบโดยการทดลองสตาร์ทได้จากที่นั่งผู้ขับรถ	- ระบบสตาร์ทไม่ทำงานหรือชำรุด	
6. ระบบไอเสียและเครื่องเร่งรับเสียง	- ตรวจสอบประสิทธิภาพของท่อไอเสียและเครื่องเร่งรับเสียง - ตรวจสอบโดยใช้เครื่องทดสอบระดับก๊าซไอเสีย คำนวณค่า และเสียง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ทางราชการกำหนด	- ท่อไอเสียหรือเครื่องเร่งรับเสียงชำรุด - ติดตั้งท่อไอเสียใกล้กับวัสดุที่ติดไฟง่าย โดยไม่มีเครื่องป้องกันความร้อน - ระดับก๊าซไอเสีย ระดับค่าน้ำมัน หรือระดับเสียงไม่เป็นไปตามเกณฑ์ทางราชการกำหนด	

รายการตรวจสอบสภาพ	วิธีการตรวจสอบ	สาเหตุที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ	หมายเหตุ
7. ระบบส่งกำลัง	- ตรวจสอบสภาพข้อต่อต่างๆ ของเพลาขับ	- ข้อต่อชำรุด หลวมคลอน คดงอ	
8. ระบบรองรับน้ำหนักและเครื่องผ่อนคลาขความสั่นสะเทือน	- ตรวจสอบสภาพของสปริงรองรับน้ำหนักและเครื่องผ่อนคลาขความสั่นสะเทือน	- ไม่มี หรือมีไม่ครบถ้วน - สปริงรองรับน้ำหนักเสื่อมสภาพ ชำรุดแตกร้าวมากหรือไม่นั่นคงแข็งแรง	- กรณีรถที่ใช้สปริงรองรับน้ำหนักเป็นแบบ Hydraulic ให้ตรวจสอบขณะเครื่องยนต์ทำงานอยู่และให้รถอยู่ในระดับใช้งานปกติ
9. กงล้อและยาง	- ตรวจสอบจนวนล้อของรถ บวมบูนของยางและความเรียบร้อยของการใส่ยางกับกงล้อ - ตรวจสอบความลึกของดอกยางด้วยเกจวัดความลึกของดอกยาง (Tire tread depth gauge) - ตรวจสอบจนวนล้อ	- ยางมีรอยบวมบูนหรือมีรอยฉีกขาดจนถึงชั้นผ้าใบ - ความลึกดอกยางต่ำกว่า 1.6 มม. - กงล้อชำรุด ผุกร่อน แตกร้าว และบิดเบี้ยวเสียรูปทรง - นอตยึดไม่ครบถ้วน	- ยางอะไหล่ไม่ต้องตรวจ - ไม่ต้องทดสอบศูนย์ล้อหน้าด้วยเครื่องทดสอบ(Side slip tester)
10. เครื่องวัดความเร็วรถ	- ตรวจสอบสภาพของมาตรวัดความเร็วรถ - ตรวจสอบไฟแสงสว่างของมาตรวัด - ตรวจสอบการทำงานของมาตรวัดความเร็วรถด้วยคลาเคลื่อนของมาตรวัดความเร็วรถด้วยเครื่องทดสอบความเร็ว (Speedometer Tester) ที่ความเร็ว 40 กม./ชม.	- เครื่องวัดความเร็วรถชำรุดเสียหาย - ไม่มีไฟแสงสว่างสำหรับอ่านค่าในตอนกลางคืน - เครื่องวัดความเร็วรถมีค่าคลาเคลื่อนมากกว่าร้อยละ 10 ของความเร็วที่ทดสอบ	- ในกรณีที่ไม่มีเครื่องทดสอบไม่ต้องตรวจสอบ - บังคับใช้สำหรับรถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกิน 7 คน (Taxi meter)

รายการตรวจสอบสภาพ	วิธีการตรวจสอบ	สาเหตุที่ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพ	หมายเหตุ
11. ศูนย์ล้อรถและกลไกบังคับเดี่ยว	- ตรวจสอบโดยเครื่องทดสอบศูนย์ล้อรถ (Sideslip tester) - การทดสอบให้ทดสอบขณะรถเปล่า พร้อมคนขับ 1 คน - ความเร็วในการทดสอบระหว่าง 3 ถึง 5 กม./ชม. - วิธีการทดสอบนอกจากที่ระบุไว้ให้ เป็นไปตามที่ผู้ผลิตเครื่องทดสอบกำหนด - ตรวจสอบระยะ Free play โดยหมุนพวงมาลัยไปทางซ้าย – ขวา เบา ๆ - ตรวจพินิจชิ้นส่วนกลไกของระบบบังคับเดี่ยวกำหนด	- มี Sideslip เกินกว่า ± 5 เมตร/กิโลเมตร - มีระยะ Free play เกินกว่า 1 ใน 5 ของเส้นผ่าศูนย์กลางพวงมาลัย - ชิ้นส่วนกลไกของระบบบังคับเดี่ยวชำรุดผุ - กร่อน แตก ร้าว หรือหลวมมาก - มีการรั่วซึมของน้ำมันไฮดรอลิกบริเวณอุปกรณ์ขับปั๊ม ข้อต่อ และสายอ่อนต่าง ๆ	- ยกเว้นรถดัดแปลงไปนี้ไม่ต้องใช้เครื่องทดสอบศูนย์ล้อ (Sideslip tester) - รถพ่วง - รถแทรกเตอร์ - รถบดถนน - รถยนต์สามล้อ - รถใช้งานเกษตรกรรม
12. ห้ามล้อมือและห้ามล้อเท้า	- การทดสอบให้ทดสอบขณะรถเปล่า พร้อมคนขับ 1 คน - ตรวจพินิจระบบและกลไกของระบบห้ามล้อมือและห้ามล้อเท้า - นำรถเข้าทดสอบประสิทธิภาพห้ามล้อมือและห้ามล้อเท้าบนเครื่องทดสอบห้ามล้อ - วิธีการทดสอบนอกจากที่ระบุไว้ให้ เป็นไปตามที่ผู้ผลิตเครื่องทดสอบกำหนด	- ระบบและกลไกของห้ามล้อชำรุดเสียหาย หรือยึดไม่มั่นคงแข็งแรง - แรงห้ามล้อมือ (Parking brake) ของทุกล้อ รวมกันน้อยกว่า ร้อยละ 20 ของน้ำหนักนักรถ - ผลรวมของแรงห้ามล้อเท้า (Service brake) น้อยกว่าร้อยละ 50 ของน้ำหนักนักรถ - ผลต่างระหว่างแรงห้ามล้อเท้าด้านขวาและด้านซ้าย เกินกว่าร้อยละ 25 ของแรงห้ามล้อสูงสุดในเพลานั้น	- ยกเว้นรถดัดแปลงไปนี้ไม่ต้องใช้เครื่องทดสอบห้ามล้อ (Brake tester) - รถพ่วงที่มีน้ำหนักนักรถและน้ำหนักบรรทุกรวมกันสูงสุดไม่เกิน 750 กิโลกรัม - รถใช้งานเกษตรกรรม - รถแทรกเตอร์ - รถบดถนน

รายการตรวจสอบสภาพ	วิธีการตรวจ	สาเหตุที่ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพ	หมายเหตุ
13. โคมไฟส่องสว่างและไฟสัญญาณ	- ตรวจสอบจำนวน สีของแสงไฟ ตำแหน่ง การติดตั้งและการทำงานของโคมไฟและไฟสัญญาณ โดยการตรวจพินิจ - ทดสอบความเบี่ยงเบนจากแนวศูนย์กลางของโคมไฟแสงพุ่งไกลและโคมไฟแสงพุ่งต่ำด้วยเครื่องทดสอบโคมไฟหน้า (Headlight Tester) ตามวิธีการและหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด	- มีจำนวน สีของแสงไฟ ตำแหน่งการติดตั้ง หรือการทำงานของโคมไฟและไฟสัญญาณ ไม่ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ - โคมไฟแตกหรือชำรุด - ลำแสงของโคมไฟแสงพุ่งไกลและโคมไฟแสงพุ่งต่ำเบี่ยงเบนจากศูนย์กลาง ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด	- ศูนย์รวมแสงของโคมไฟแสงพุ่งไกลจะต้องไม่สูงกว่าแนวขนานกับพื้นทางราบและ ไม่เบนไปทางขวา - โคมไฟแสงพุ่งต่ำต้องมิมีมุมตก ไม่น้อยกว่า 2 องศา (หรือไม่น้อยกว่า 25 ซม.ต่อระยะ 7.5 เมตร) และไม่เบนไปทางขวา
14. แผ่นสะท้อนแสง	- ตรวจพินิจสี จำนวน ขนาด ลักษณะและตำแหน่งของการติดตั้ง	- ไม่มีแผ่นสะท้อนแสง หรือ แผ่นสะท้อนแสงชำรุดมาก - จำนวน ขนาด ลักษณะ สี หรือตำแหน่งการติดตั้ง ไม่ถูกต้องตามที่ทางราชการกำหนด	
15. แผ่นป้ายทะเบียนรถ	- ตรวจพินิจ	- ชำรุดลบเลือนหรือแก้ไข ดัดแปลงมีสิ่งปิดบัง ไม่สามารถมองเห็น ได้ชัดเจน - ไม่ใช่แผ่นป้ายทะเบียนรถที่ทางราชการออกให้ - แผ่นป้ายทะเบียนรถ ไม่ตรงกับคู่มือการจดทะเบียน - ลักษณะ ขนาดของแผ่นป้ายทะเบียนรถไม่เป็นไปตามที่ทางราชการกำหนด	

รายการตรวจสอบสภาพ	วิธีการตรวจสอบ	สาเหตุที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ	หมายเหตุ
16. เครื่องปัดน้ำฝนและระบบฉีดน้ำล้างกระจก	- ตรวจสอบสภาพและการทำงานของเครื่องปัดน้ำฝนและระบบฉีดน้ำล้างกระจก	- ไม่มีเครื่องปัดน้ำฝนหรือมีแต่ชำรุด - เครื่องปัดน้ำฝนมีขนาดไม่เหมาะสม - ระบบฉีดน้ำล้างกระจกชำรุด	
17. กระจกสำหรับมองหลัง	- ตรวจสอบกระจก	- ไม่มีกระจก หรืออุปกรณ์สำหรับมองหลังหรือมีแต่ชำรุด แตก ร้าว	
18. เข็มวัดนิรภัย	- ตรวจสอบแบบ สภาพและการติดตั้งเข็มวัดนิรภัย ทดสอบโดยการกระตุกหรือกระชาก	- ไม่มีเข็มวัดนิรภัยหรือมีแต่ไม่ใช้แบบที่ทางราชการกำหนด - จำนวนและการติดตั้งไม่ถูกต้องครบถ้วน - เข็มวัดนิรภัยชำรุดหรือเสื่อมสภาพ	
19. ที่นั่งผู้ขับรถและผู้โดยสาร	- ตรวจสอบสภาพของที่นั่งผู้ขับรถและที่นั่งผู้โดยสาร	- ที่นั่งชำรุดเสียหายหรือยึดกับตัวถังไม่มั่นคงแข็งแรง - ขนาด จำนวนที่นั่งผู้โดยสารไม่ครบถ้วนหรือไม่เหมาะสมตามที่ทางราชการกำหนด	
20. ถึงและต่อทางน้ำมันเชื้อเพลิง	- ตรวจสอบสภาพของถังน้ำมัน ฝาทัน และต่อทางน้ำมัน โดยการตรวจพินิจ	- การยึดติดถังน้ำมันหรือต่อทางน้ำมันไม่มั่นคงแข็งแรง - ถังน้ำมันหรือต่อทางน้ำมันชำรุดหรือมีรอยรั่วซึม - ติดตั้งถังน้ำมันหรือต่อทางน้ำมันในตำแหน่งที่ไม่ปลอดภัย - ไม่มีฝาทันน้ำมัน หรือมีแต่ไม่เหมาะสม	

รายการตรวจสอบสภาพ	วิธีการตรวจสอบ	สาเหตุที่ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพ	หมายเหตุ
21. ส่วนความและเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับการใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิง	- ตรวจสอบความถูกต้องของหมายเลขถึงก๊าซและหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบถึงก๊าซ และการติดตั้งส่วนความและเครื่องอุปกรณ์ - ตรวจสอบความถูกต้อง ตำแหน่งการติดตั้ง สภาพส่วนความและเครื่องอุปกรณ์ตามที่ทางราชการกำหนดโดยการตรวจพินิจ - ตรวจสอบการรั่วของก๊าซเชื้อเพลิงด้วยเครื่องมือตรวจสอบก๊าซรั่วตามวิธีการที่ทางราชการกำหนด	- หมายเลขถึงก๊าซและหนังสือรับรองไม่ตรงตามเอกสารหลักฐาน - ส่วนความหรือเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับการใช้ก๊าซชำรุดเสียหายหรือไม่ครบถ้วนถูกต้องตามที่ทางราชการกำหนด - มีก๊าซเชื้อเพลิงรั่วออกจากระบบ	
22. แตรสัญญาณ	- ทดสอบโดยการฟังเสียงแตรสัญญาณ	- ไม่มีแตรสัญญาณหรือมีแต่ชำรุด - แตรสัญญาณไม่เป็นไปตามที่ทางราชการกำหนด	
23. เครื่องหมายต่าง ๆ	- ตรวจสอบป้ายเครื่องหมายที่ทางราชการกำหนดให้มี เช่น เครื่องหมายเป็นอักษรโรมัน "TAXI" หรือ "TAXI METER" ที่ติดไว้บนหลังคาหรือเครื่องหมายเป็นหมายเลขทะเบียนรถติดตั้งที่กึ่งกลางแนวประตูด้านในของประตูรถตอนหลังทั้งสองบาน	- ไม่มีเครื่องหมายตามที่ทางราชการกำหนด - เครื่องหมายชำรุดหรือมีลักษณะ ขนาดไม่เป็นไปตามที่ทางราชการกำหนด	- เฉพาะรถที่กำหนดให้มีเครื่องหมาย เช่น รถแท็กซี่ และรถบริการ

รายการตรวจสอบสภาพ	วิธีการตรวจ	สาเหตุที่ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพ	หมายเหตุ
24 เครื่องยนต์	- ตรวจสอบความถูกต้องหมายเลขเครื่องยนต์ โดยวิธีการตรวจพินิจ	- หมายเลขไม่ถูกต้องตามเอกสารหลักฐานการได้มา หรือตามที่ผู้ผลิตกำหนด - มีรอยเขยิบหรือลบเลือนจนไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้	
25 อุปกรณ์รับภัย	- ตรวจพินิจ	- มีสิ่งของหรือวัสดุวางหรือยึดติดในตำแหน่งติดตั้งอุปกรณ์รับภัย ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายเมื่ออุปกรณ์รับภัยทำงาน	
26 เครื่องปรับอากาศ	- ตรวจสอบโดยใช้เครื่องตรวจสอบสารทำความเย็น	- ใช้สาร CFC และ/หรือ Hydrocarbon เป็นสารทำความเย็น	- เฉพาะรถที่จดทะเบียนตั้งแต่ 1 เมษายน พ.ศ. 2549 เป็นต้นไป